

Zmiany w VAT zaszkodzą budownictwu

„Odwrócony VAT” zmusi firmy budowlane do udzielania Skarbowi Państwa darmowych, kilkumiesięcznych pożyczek łącznie na 8,5 mld zł w skali roku – szacuje Grant Thornton. Branżę czekają zatory płatnicze?

Branża budowlana w ostatnich tygodniach przechodzi podatkową rewolucję. Od 1 stycznia 2017 r. branża ta została objęta tzw. odwrotnym obciążeniem podatku VAT, tzn. firmy budowlane, realizujące usługi jako podwykonawcy, będą zobowiązane do wystawiania faktury bez VAT – podatek rozliczy generalny wykonawca, na rzecz którego wykonywana jest usługa. Dotąd w praktyce firmy te wystawiały faktury z kwotą VAT, dzięki czemu mogły tę kwotę kompensować z podatkiem wynikającym z faktur zakupowych (np. zakup materiałów na potrzeby wykonywanych usług). Od nowego roku podwykonawcy będą dokonywać zapłaty za nabywane towary i usługi wraz z podatkiem VAT, przy czym będą mogli go odzyskać dopiero poprzez zwrot z urzędu, co może trwać kilka miesięcy.

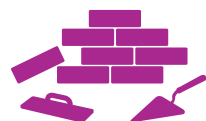
Reforma spotkała się z dużym sprzeciwem branży budowlanej, wyrażonym m.in. w liście Polskiego Związku Pracodawców Budownictwa do wiceministra finansów. Zastrzeżenia dotyczą głównie kwestii formalnych, tzn. firmy budowlane alarmują, że zmiany wprowadzane były w pośpiechu, a w ustawie jest wiele niejasności interpretacyjnych, np. nie wiadomo do końca, kto ma obowiązek rozliczania VAT po nowemu, czyli kto jest z podatkowego punktu widzenia uznawany za podwykonawcę (o czym informowaliśmy w naszych wcześniejszych publikacjach).

Jak podkreślają eksperci Grant Thornton, zmiany mają jednak jeszcze jeden negatywny aspekt dla firm budowlanych – finansowy. Odwrotne obciążenie oznacza istotne zmniejszenie płynności w branży, znaczący wzrost ryzyka zatorów płatniczych oraz dodatkowe koszty dla firm wynikające z konieczności zaciągania pożyczek na pokrycie VAT.

Trudno się dziwić, że rząd walczy z wyłudzeniem VAT przez przestępców, jednak sposób, w jaki wprowadzana jest reforma, może budzić zastrzeżenia. Zmiany nie tylko rodzą mnóstwo pytań wśród firm budowlanych, ale też będą dla nich realnym obciążeniem finansowym. Tymczasem branża budowlana i tak przeżywa poważne finansowe kłopoty. Wystarczy wspomnieć, że produkcja budowlano-montażowa w październiku 2016 r. była o 20,1 proc. niższa niż w analogicznym okresie ubiegłego roku.

Arkadiusz Łagowski
Doradca Podatkowy
Departament Doradztwa, Zespół
Bieżącego Doradztwa Podatkowego
Grant Thornton

Zmiany w VAT zaszkodzą budownictwu

Jak wynika z szacunków Grant Thornton (bazując na podstawie najnowszych dostępnych danych GUS, czyli za 2015 r.), jeśli założyć, że co drugi kontrakt realizowany przez firmy budowlane jest realizowany jako usługa podwykonawcza (co jest dość ostrożnym założeniem), nowymi przepisami będą objęte transakcje na kwotę około 50 mld zł. Od tej kwoty firmy budowlane będą musiały odprowadzić do urzędów skarbowych VAT na 8,5 mld zł i później miesiącami oczekiwać na zwrot tego podatku. To 9 proc. łącznych przychodów firm w tym sektorze rocznie, a to oznacza, że należy spodziewać się nasilenia zatorów płatniczych wśród firm budowlanych, zwłaszcza wśród mniejszych firm podwykonawczych.

Grafika 1. Wpływ odwrotnego obciążenia na płynność w sektorze budowlanym

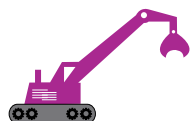

*przy założeniu, że co drugi kontrakt realizowany przez firmy budowlane jest realizowany jako usługa podwykonawcza

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS za 2015 rok

Odwrocony VAT w budownictwie oznacza, że każdego roku firmy budowlane będą „oddawać na przechowanie” na kilka miesięcy do Skarbu Państwa około 9 mld zł. Tak potężna wyrwa w finansach firm budowlanych z pewnością nie pozostanie bez wpływu na ich płynność finansową. Firmy będą musiały albo finansować ten ubytek z oszczędności własnych, co uderza w inwestycje, albo z krótkoterminowych pożyczek bankowych, co generuje dodatkowe koszty odsetkowe dla firm.

Arkadiusz Łagowski
Doradca Podatkowy
Departament Doradztwa, Zespół
Bieżącego Doradztwa Podatkowego
Grant Thornton

Zmiany w VAT zaszkodzą budownictwu

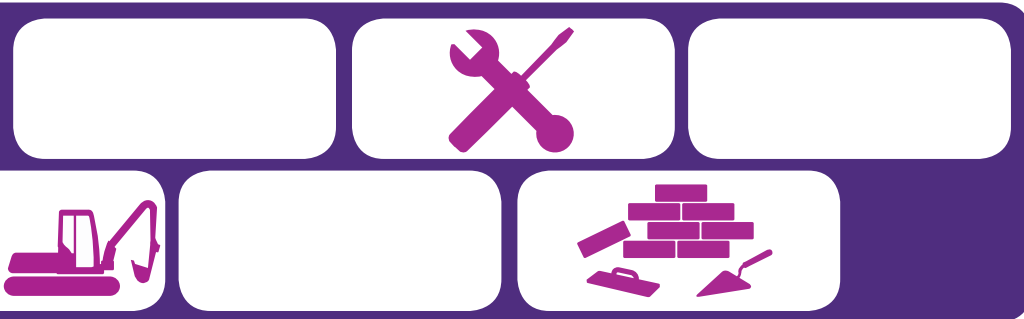
Na jak długo firmy budowlane będą musiały „pożyczyć” fiskusowi pieniądze z tytułu VAT? W scenariuszu umiarkowanie optymistycznym, czyli kiedy zwrot VAT przebiega w standardowy sposób, bez przyspieszonej procedury, ale też bez nieprzewidzianych okoliczności – na ponad trzy miesiące. W scenariuszu pesymistycznym, kiedy urząd skarbowy odmawia zwrotu, ponieważ poddaje kontroli jego zasadność – sprawa może ciągnąć się przez ponad pół roku, a w niektórych przypadkach jeszcze dłużej.

Podatnik po wystawieniu faktury musi zapłacić kontrahentowi należność powiększoną o 23 proc. VAT, następnie do 25. dnia kolejnego miesiąca przesyła deklarację VAT, a następnie czeka na zwrot wpłaconego podatku – co do zasady 60 dni od dnia złożenia deklaracji. Jeśli więc np. transakcja nastąpiła 15 stycznia, podatnik tego samego dnia robi przelew na konto urzędu skarbowego, następnie 25 lutego przesyła deklarację VAT, a zwrot otrzymuje dopiero około 26 kwietnia. W tym przypadku mija 101 dni, zanim firma odzyska swój podatek. Jeśli podatnik ma prawo do tzw. przyspieszonego zwrotu (25 dni), otrzymuje pieniądze 22 marca, a więc procedura trwa wówczas 66 dni (patrz – schemat na następnej stronie).

Opisaną obok procedurę nazywamy „umiarkowanie optymistyczną”, ponieważ zakłada, że zasadność zwrotu nie wzbudza żadnych zastrzeżeń urzędników, tzn. zwrócili oni podatnikowi pieniądze bez dodatkowego weryfikowania. Niestety, coraz częściej zdarza się, że organy publiczne zgłaszają zastrzeżenia do wniosków o zwrot i podatnik otrzymuje pieniądze nie w ciągu ustawowych 60 dni, a znacznie dłużej. Według danych MF, wartość wstrzymanych zwrotów VAT w I półroczu 2016 r. wzrosła aż o 288 proc. rok do roku.

Arkadiusz Łagowski
Doradca Podatkowy
Departament Doradztwa, Zespół
Bieżącego Doradztwa Podatkowego
Grant Thornton

Zmiany w VAT zaszko- dzą budownictwu

Procedura odzyskania VAT

Stare zasady

15 stycznia

Podwykonawca nabywa towary i usługi (ponosi ciężar VAT) i otrzymuje płatność za świadczoną przez siebie usługę (poza należnością za wykonaną usługę otrzymuje do dyspozycji VAT należny). **Nie ponosi ciężaru ekonomicznego podatku.**

25 lutego

Podatnik składa deklarację VAT-7. W deklaracji dokonuje obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego. Wpłaca na rachunek urzędu skarbowego nadwyżkę VAT należnego nad naliczonym. **Ponosi wyłącznie ciężar różnicy pomiędzy VAT należnym a VAT naliczonym.** Nie ponosi ciężaru ekonomicznego podatku; przeciwnie – do momentu wpłaty dysponuje kwotą podatku.

Nowe zasady

15 stycznia

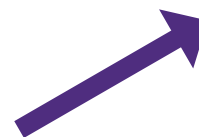
Podwykonawca nabywa towary i usługi (ponosi ciężar VAT) i otrzymuje płatność za świadczoną przez siebie usługę bez VAT należnego. **Ponosi ciężar ekonomiczny w wysokości całego VAT od nabytych towarów lub usług.**

25 lutego

Podatnik składa deklarację VAT-7. Wykazuje nadwyżkę podatku naliczonego nad należnym i do deklaracji **dołącza wniosek o zwrot podatku na formularzu VAT-ZZ**. Żądając przyspieszenia zwrotu wypełnia formularz VAT-ZT.

przyspieszony zwrot
(25 dni)

22 marca

Podwykonawca otrzymuje zwrot VAT naliczonego nad należnym.

Zwrot na
zasadach ogólnych
(60 dni)

26 kwietnia

Podwykonawca otrzymuje zwrot VAT naliczonego nad należnym.

Uwagi metodologiczne:

W kalkulacji przyjęto założenie, że koszty podlegają opodatkowaniu według stawki VAT 23%. Brak uwzględnienia obniżonych stawek lub faktu, że podwykonawcy mogą nabywać usługi od dalszych podwykonawców, podlegające odwrotnemu obciążeniu, wynika z braku wiarygodnych danych. W naszej opinii powyższe czynniki miałyby jednak niewielki wpływ na obliczenia i nie zniekształciłyby w istotny sposób wyników analizy. Ponadto, przyjęcie założenia, że udział podwykonawców w sektorze budowlanym wynosi 50% wydaje się dość ostrożne.

Kontakt

Dariusz Gałązka

Partner, Biegły Rewident

Doradztwo Podatkowe

T: +48 61 625 1317

M: +48 605 828 912

E: Dariusz.Galazka@pl.gt.com

Małgorzata Samborska

Dyrektor Biura w Warszawie

Doradca Podatkowy

T: +48 22 205 4930

M: +48 661 538 580

E: Malgorzata.Samborska@pl.gt.com

Arkadiusz Łagowski

Menedżer

Doradca Podatkowy

T: +48 205 4931

M: +48 609 452 377

E: Arkadiusz.Lagowski@pl.gt.com

**Chcesz być zawsze
na bieżąco?**

Zapisz się na newsletter
Grant Thornton!

Informujemy o najnowszych
zmianach w prawie oraz
podpowiadamy, jak się
do nich przygotować.

Zapisz się! >>

Kontakt dla mediów:

Jacek Kowalczyk

T 22 205 48 41

M 505 024 168

E Jacek.Kowalczyk@pl.gt.com

 Grant Thornton
An instinct for growth™

Współautorzy:

Łukasz Kempa, Michał Rodak